

WPISUJE UCZEŃ**UZUPEŁNIA ZESPÓŁ
NADZORUJĄCY****KOD UCZNIKA****PESEL**

--	--	--

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

 dysleksja

PRÓBNY SPRAWDZIAN SZÓSTOKLASISTY Z OPERONEM

Instrukcja dla ucznia:

1. Sprawdź, czy arkusz sprawdzianu zawiera 12 stron.
Ewentualny brak stron lub inne usterki zgłoś nauczycielowi.
2. Na tej stronie i na karcie odpowiedzi wpisz swój kod i PESEL.
3. Czytaj uważnie wszystkie teksty i zadania.
4. Rozwiązania zapisuj długopisem albo piórem z czarnym tuszem/atramentem. Nie używaj korektora.
5. W zadaniach od 1. do 20. są podane cztery odpowiedzi: A, B, C, D. Odpowiada im następujący układ kratek na karcie odpowiedzi:

A	B	C	D
---	---	---	---

6. Wybierz tylko jedną odpowiedź i zamaluj kratkę z odpowiadającą jej literą – np. gdy wybrałeś/wybrałaś odpowiedź A:

	B	C	D
--	---	---	---

7. Staraj się nie popełniać błędów przy zaznaczaniu odpowiedzi, ale jeśli się pomylisz, błędne zaznaczenie otocz kółkiem i zaznacz inną odpowiedź.

	B	C	
--	---	---	--

8. Rozwiązania zadań od 21. do 26. zapisz czytelnie i starannie w wyznaczonych do tego miejscach. Pomyłki przekreślaj.
9. Dodatkowa strona arkusza jest przeznaczona na brudnopis. Zapisy w brudnopisie nie będą sprawdzane.

Powodzenia!

**STYCZEŃ
2014**

**Czas pracy:
60 minut**

**Liczba punktów
do uzyskania: 40**

Teatr

Tekst do zadań od 1. do 6.

Aktor, aby oddziaływać na widownię, by przekazać jej zarówno tekst swojej roli, jak i uwiarygodnić rzeczywistość sceniczną¹ – musi świadomie i swobodnie posługiwać się słowem, to znaczy operować nim w taki sposób, by docierało do słuchaczy w zamierzonej formie. Aby było dobrze słyszane, aby miało odpowiedni ton, rytm, siłę itd. Ta trudna sztuka aktorskiego mówienia, sztuka dykcji² stanowi ważną umiejętność, której opanowanie jest aktorowi niezbędne. Szacunek dla widowni – twierdzili XIX-wieczni aktorzy – nakazuje mówić pięknie, to znaczy przede wszystkim wyraźnie. Inna sprawa, że samo „pięknie” oznaczać mogło w każdej epoce coś innego. Gusty³ na słowo zmieniały się bowiem równie łatwo, jak gusty na kapelusze.

Niezależnie jednak od przejściowych mód na kolejne szkoty⁴ dykcyjne podstawowym obowiązkiem aktorskim jest posługiwanie się słowem czytelnym, to znaczy zrozumiałym dla widza – słuchacza. Bez spełnienia tego warunku wszystko inne traci sens. Cóż bowiem z interesującego rytmu, pięknego brzmienia lub wstrząsającej ekspresji⁵, skoro nie wiadomo, o co idzie?

Aktor, aby uzyskać zamierzony cel, to jest posługiwać się słowem jako w pełni opanowanym środkiem wyrazu artystycznego, odwołuje się do najrozmaitszych metod technicznych. A więc: moduluje głos, mówiąc raz wyższym, to znów niższym tonem; zmienia tempo mowy; rozciąga lub skraca pauzy między słowami i zdaniami; nadaje większą lub mniejszą siłę fizyczną temu, co mówi, stopniując w ten sposób napięcie; wreszcie odwołuje się do ekspresji – siły wyrazu własnego głosu, której używa jako wyróżnika najbardziej osobistego.

Rozłożenie akcentów na poszczególne słowa wypowiedzanego tekstu stanowi o jego ostatecznym sensie. O tym, jak pojmie go słuchacz. Akcentami operuje aktor, korzystając ze wszystkich dostępnych mu, a więc opanowanych środków dykcyjnych. Stąd też łatwo zrozumieć, że mając kłopoty z dykcją, nie jest on w stanie swobodnie interpretować tekstu roli, czyli wykonać swego podstawowego zadania scenicznego. O interpretację też toczą się najostrzejsze, najbardziej zażarte spory w czasie prób, ona jest przedmiotem ocen krytyków i publiczności, stanowiąc w znacznym stopniu o efekcie pracy aktora.

Na podstawie: Andrzej Hausbrandt, *Podnieść kurtynę*, Warszawa 1989.

¹ uwiarygodnić rzeczywistość sceniczną – sprawić, aby świat ukazany na scenie był dla widzów wiarygodny

² dykcja – sposób wymawiania wyrazów i zdań

³ gust – poczucie piękna, tu: moda

⁴ szkoła – tu: sposób postępowania, metoda, kierunek

⁵ ekspresja – wyrazisty sposób wyrażania uczuć

- 1.** Które zdanie wyraża główną myśl tekstu?
  - A. Aktorzy XIX-wieczni przywiązywali wagę do wyraźnego mówienia.
  - B. Najważniejsze w pracy aktora jest nauczenie się tekstu na pamięć.
  - C. Interpretacja roli przez aktora podlega ocenie krytyków i publiczności.
  - D. Podstawowym obowiązkiem aktora jest być zrozumianym przez widza.

- 2.** Uwiarygodnienie rzeczywistości scenicznej odbywa się przez
  - A. dobieranie repertuaru.
  - B. posługiwanie się słowem.
  - C. ocenianie przez krytyków i publiczność.
  - D. uczestniczenie w sporach w czasie prób.

- 3.** Z tekstu wynika, że w XIX-wiecznym teatrze aktorzy starali się przede wszystkim
  - A. mówić starannie, wyraźnie.
  - B. przypodobać się krytykom.
  - C. wywoływać wzruszenie widzów.
  - D. nadążać za zmieniającą się modą.

- 4.** Ostatnie zdanie pierwszego akapitu podkreśla to, jak często zmieniały się zasady dotyczące
  - A. wyboru sztuk przeznaczonych do wystawiania na scenie.
  - B. projektowania kostiumów scenicznych dla aktorów.
  - C. sposobu wygłaszania roli przez aktorów.
  - D. doboru aktorów do spektakli teatralnych.

- 5.** W posługiwaniu się głosem metodą techniczną nie jest
  - A. modulowanie.
  - B. interpretowanie.
  - C. długość pauz.
  - D. zmiana tempa.

- 6.** Według autora tekstu nienaganna dykcja jest aktorowi niezbędna do realizacji podstawowego zadania scenicznego, czyli
  - A. interpretacji tekstu roli.
  - B. uczestniczenia w dyskusji.
  - C. stosowania form grzecznościowych.
  - D. objaśniania znaczenia trudnych wyrazów.

Tekst do zadań od 7. do 10.

Teatr żywy

A w teatrze
wszystko inaczej.
Tu naprawdę żyje to, na co patrzę.
Aktor,
Co króla gra,
wcale nie jest za szybą ze szkła.
Ta aktorka
Widzi mnie na pewno,
choć jest złotowłosa królewną.
I ten księżę,
piękny jak westchnienie,
jest o krok ode mnie – choć na scenie.
Więc nie wierzę,
że jak wyjdą za kulisy,
to królewna czarnowłosa będzie,
księżę – tysi.
Bo jeżeli nie za szkłem,
nie na taśmie,
to ta bajka musi być
tutaj właśnie.
Dla mnie,
przy mnie
dzieją się te dziwy.
Kocham teatr, bo jest inny.
Żywy.

Joanna Kulmowa

7. Kim jest osoba mówiąca w wierszu?

- A. Aktorem.
- B. Widzem.
- C. Księciem.
- D. Reżyserem.

8. Słowa *przy mnie dzieją się te dziwy* oznaczają, że w obecności osoby mówiącej w wierszu

- A. charakteryzatory zmieniają aktorów w księcia i królewnę.
- B. aktorzy przygotowują się do odegrania swoich ról.
- C. trwa wyjątkowe przedstawienie teatralne.
- D. powstaje film oparty na motywach baśni.

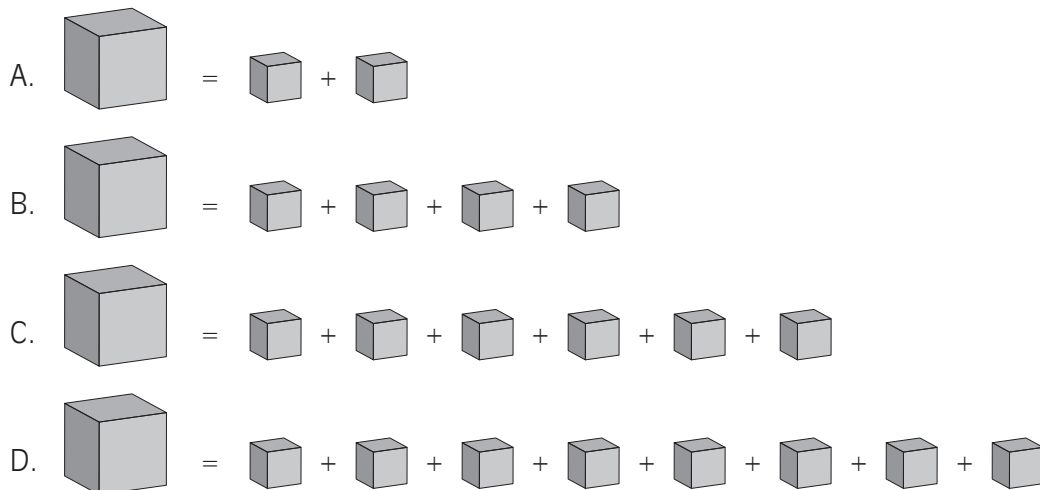
9. W którym cytacie występuje epitet?

- A. *jest o krok ode mnie – choć na scenie*
- B. *choć jest złotowłosa królewną*
- C. *piękny jak westchnienie*
- D. *to ta bajka musi być*

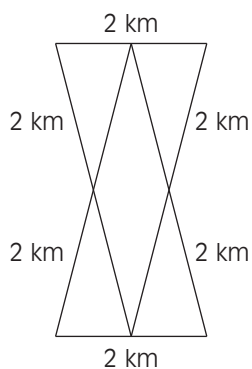
10. Co zostało w wierszu ukazane za pomocą porównania?

- A. Talent aktora.
- B. Uroda księcia.
- C. Wrażenia widzów.
- D. Włosy królewny.

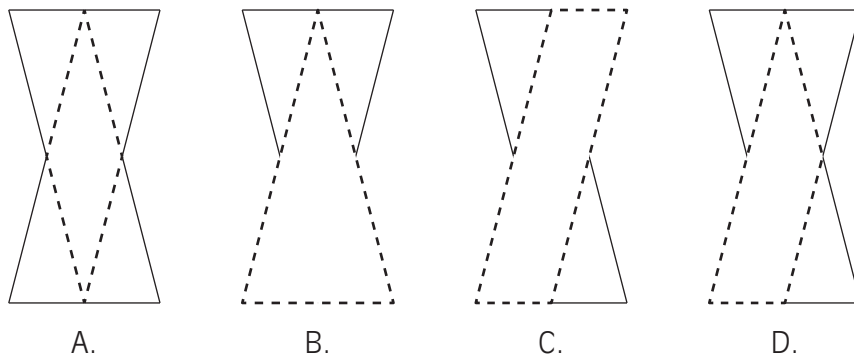
11. Do wykonania scenografii przedstawienia wykorzystano dwa rodzaje klocków w kształcie sześcianu. Większe – o krawędzi długości 4 cm i mniejsze – o krawędzi długości 2 cm. Wskaż rysunek, na którym prawidłowo porównano objętości klocków.

12. W parku wytyczono drogi przemarszu grup teatralnych podczas festiwalu teatrów lalkowych.

Na poniższych rysunkach przerywaną linią zaznaczono trasy pokonane przez cztery grupy teatralne. Trasy te mają kształt figur: rombu, trójkąta równoramiennego, równoległoboku i trapezu. Która grupa pokonała najkrótszą trasę?

13. Które wyrażenie pozwala obliczyć, ile reszty wyda kasjer ze 100 zł dwu siostram, z których każda kupiła książkę za 32 zł i zeszyt za 3 zł?

- A. $\frac{100}{2 \cdot (32 + 3)}$
 B. $100 - 2 \cdot (32 + 3)$
 C. $100 - (32 + 3)$
 D. $2 \cdot (32 + 3)$

Informacje do zadań od 14. do 16.

REPERTUAR TEATRU		
SPEKTAKL	DATA	DZIEŃ TYGODNIA
<i>Przygody Tomka Sawyera</i>	11–14.02.2014	wtorek–piątek
	15.02.2014	sobota
<i>Brzydkie kaczątko</i>	18–21.02.2014	wtorek–piątek
	23.02.2014	niedziela
<i>Ania z Avonlea</i>	25–28.02.2014	wtorek–piątek
	01.03.2014	sobota
<i>Pinokio</i>	4–7.03.2014	wtorek–piątek

CENNIK BILETÓW				
RODZAJ BILETU	OD WTORKU DO PIĄTKU		W SOBOTY I NIEDZIELE	
	BALKON	PARTER	BALKON	PARTER
Dla widzów indywidualnych	17 zł	22 zł	19 zł	24 zł
Dla członków grup szkolnych	15 zł	20 zł	17 zł	20 zł

14. Adam wybiera się do teatru w pierwszą sobotę marca. Które przedstawienie zobaczy?

- A. *Przygody Tomka Sawyera*.
 B. *Brzydkie kaczątko*.
 C. *Ania z Avonlea*.
 D. *Pinokio*.

15. Ania chce pójść na przedstawienie, którego tytułową bohaterką jest dziewczynka o tym samym imieniu. Może pójść do teatru tylko w środę. Który to będzie dzień lutego?

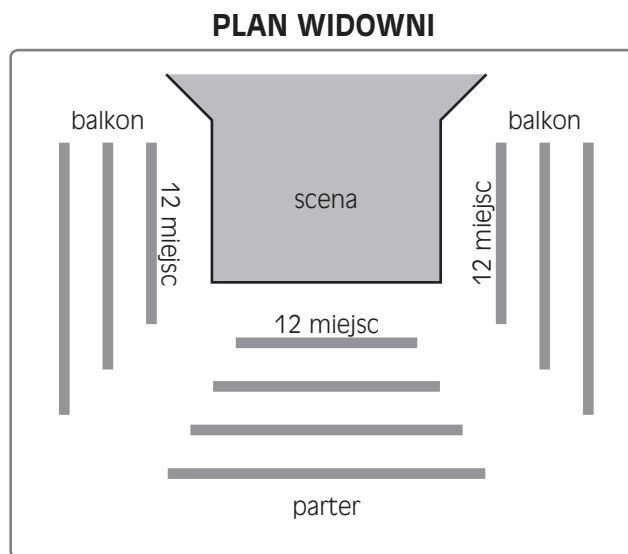
- A. 12   B. 26   C. 19   D. 27

16. Grupa 25 uczniów z pewnej szkoły wybiera się na przedstawienie 27 lutego. Będą zajmowali miejsca na parterze. Ile łącznie zapłacą za bilety?

- A. 375 zł   B. 425 zł   C. 500 zł   B. 540 zł

Rysunek i informacja do zadania 17.

Oto plan widowni teatralnej, czyli liczba i rozkład miejsc dla widzów z podziałem na rzędy.

17. Rysunek przedstawia plan widowni teatru. Rzędy położone najbliżej sceny liczą po 12 miejsc, a w każdym następnym jest o 3 miejsca więcej niż w poprzednim. Ile miejsc dla widzów jest w tej sali?

- A. 156   B. 178   C. 200   D. 202

18. Do szkolnego koła teatralnego należą uczniowie klas piątych i szóstych. Z klas VI A i VI B zgłosiło się po 6 uczniów, a z klasy VI C – 4 uczniów. Uczniów z klas piątych zgłosiło się o połowę mniej niż z klas szóstych. Ilu uczniów z klas piątych i szóstych należy do tego koła?

- A. 8   B. 16   C. 24   D. 32

19. Bilet wstępu na przedstawienie kosztował 12 zł. Aby koszty przedstawienia się zwróciły, trzeba było sprzedać 95 biletów. Okazało się, że sprzedano o $\frac{3}{5}$ biletów więcej. Kwota uzyskana ze sprzedaży biletów była większa od kwoty pokrywającej koszty przedstawienia o

- A. 674 zł   B. 684 zł   C. 1140 zł   D. 1824 zł

Brudnopis

A large grid of graph paper for writing, consisting of 20 columns and 30 rows of small squares.